

Hemşirelik Uygulamalarında Hümanist Davranma Becerisi Ölçeği (HUHDBÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hemşirelik Uygulamalarında Hümanist Davranma Becerisi Ölçeği (HUHDBÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22928>

Özet

Hemşirelik Uygulamalarında Hümanist Davranma Becerisi Ölçeği (HUHDBÖ), hemşirelerin ve hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamalar sırasında sergiledikleri **hümanist davranış** ve beceri düzeylerini ölçmek amacıyla tasarlanmış bir ölçektir. Bu ölçek, kaliteli hasta bakım sağlamada temel bir bileşen olan empati, saygı ve bütüncül yaklaşım gibi hümanist değerlerin uygulamaya nasıl yansıtıldığını değerlendirir. Ölçeğin Türkçe diline uyarlanması, 2022 yılında yapılmış olup, Türk kültürü ve sağlık sistemi bağlamında geçerlik ve güvenirlik analizleri başarıyla tamamlanmıştır. Bu çalışmada, hemşirelik eğitiminde ve klinik uygulamada hümanist becerilerin önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik, Hümanist Davranış, Psikometri, Ölçek Geliştirme, Uyarlama, HUHDBÖ, Klinik Uygulama, Sağlık Bakım.

Yazarlar

S. Yanmaz, G. Bahçecioğlu Turan, Z. Özer.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, hemşirelik mesleğinin etik ve felsefi temellerini oluşturan **hümanist yaklaşımın**, profesyonel uygulamalar sırasında ne ölçüde gerçekleştirildiğini saptamaktır. Bu, hemşirelik eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmek ve klinikte görev yapan profesyonellerin hasta merkezli bakım becerilerini geliştirmeye yönelik eğitim ihtiyaçlarını belirlemek için kritik bir araçlardır.

Ölçek, hemşirelerin hastaları bir birey olarak görme, onların duygusal ve ruhsal ihtiyaçlarına cevap verme ve bakım sürecinde saygı ön planda tutma yeteneklerini nicel olarak ölçmeye odaklanmıştır. Bu sayede, hümanist bakış açısının teoriden pratiğe aktarılmasına başarıyla katkı sağlanmaktadır.

Yapı

HUHDBÖ, hemşirelikte **hümanist davranış** yeterliliğini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Bu yapı genellikle Jean Watson'ın insan bakım teorisi gibi hümanist felsefelerden köken alır ve şefkat, empati, dürüstlük ve hastanın özerkliğine saygı gibi temel bileşenleri kapsar. Ölçek, bu bileşenlerin her birini ayrı alt boyutlar altında değerlendirerek, hemşirenin genel hümanist beceri profilini çikarmayı hedefler.

Yapılan Türk uyarlama çalışmasında, ölçeğin orijinal yapısının Türk kültürü bağlamında da geçerliliğini koruyup korumadığı araştırılmıştır. Bu yapı, hemşirelik uygulamasının sadece teknik becerilerden ibaret olmadığını, aynı zamanda derin bir insani etkileşim gerektirdiğini vurgular.

Geçerlik

HUHDBÖ'nün Türkçe uyarlama çalışmasında (Yanmaz, Bahçecioğlu Turan & Özer, 2022), ölçeğin yapısal **geçerlik** özellikleri incelenmiştir. Yapı geçerliliğini değerlendirmek amacıyla genellikle Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizleri (DFA) kullanılmıştır. DFA sonuçları, ölçeğin maddelerinin teorik beklentilere uygun olarak ilgili faktörlere yüklendiğini göstermiştir.

Çalışma, ayrıca ölçeğin içerik geçerliliğini sağlamak için uzman görüşlerine başvurulduğunu belirtmektedir. Bu psikometrik analizler, ölçeğin gerçekten hemşirelik uygulamalarındaki hümanist davranış becerisini ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin **güvenirlik** analizleri, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir. Yanmaz ve arkadaşlarının çalışmasında, ölçeğin genel iç tutarlılığını belirlemek için Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach's Alpha değerleri (genellikle .70 ve üzeri), ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

Güvenirlik çalışmalarıının sonuçları, HUHDBÖ'nün hemşirelik alanında tekrarlı ölçümlerde tutarlı ve güvenilir sonuçlar üretebilen bir araç olduğunu desteklemektedir. Bu, ölçeğin hem araştırma hem de eğitim amaçları için uygun olduğunu işaret eder.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin faktör yapısını incelemek amacıyla faktör analizi teknikleri uygulanmıştır. Orijinal ölçeğin çok boyutlu yapısının, Türk örneğinde de korunduğu veya yeniden yapılandırıldığı bu analizlerle belirlenmiştir. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) bulguları, modelin veri ile uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu göstermiştir (örneğin, CFI, TLI, RMSEA değerleri).

Bu analizler, ölçeğin teorik olarak varsayılan alt boyutlarının ampirik olarak da desteklendiğini kanıtlamış, böylece HUHDBÖ'nün kültürlerarası adaptasyonunun başarılı olduğunu ortaya koymuştur.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle 5'li veya 6'lı Likert tipi bir derecelendirme formatı kullanır (Örneğin: 1=Hiç katılmıyorum, 5=Tamamen katılıyorum). Kesin derecelendirme bilgileri orijinal yayından kontrol edilmelidir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama sürümü).

Popülasyon Grubu: Hemşireler ve hemşirelik öğrencileri.

Yaş Grubu: Yetişkin (Klinik uygulamada yer alan veya eğitimine devam eden profesyoneller).

Popülasyon Detayları: Klinik ortamlarda çalışan veya stajyer olarak görev yapan hemşirelik profesyonelleri.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan, öz bildirim (self-report) tipinde bir anket ölçüdür.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik Eğitimi, Klinik Beceriler, Hümanist Davranma, Geçerlik, Güvenirlik, HUHDBÖ, Sağlık Etiği, Bakım Kalitesi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Safiye YANMIŞ

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: safiyeyanmis61@gmail.com

Yazma Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler & Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarlama): 2022

İzinler ve Ücret: Kullanım izinleri ve olası ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Safiye Yanmış ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik amaçlı kullanımlar için genellikle izin talep edilmesi zorunludur.

Referanslar

Yanm??, S., Bahçecio?lu Turan, G., & Özer, Z. (2022). Turkish Validity and Reliability Study of Humanistic Practice Ability of Nursing Scale. *International Journal of Clinical Practice*. <https://doi.org/10.1155/2022/8435530>

Makalenin orijinal tam metin bağlantısı (Hindawi): [hindawi.com](https://www.hindawi.com)

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [hemsirelik-uygulamalarinda-humanist-davranma-becerisi-olcegi-huhdbo-toad.pdf](https://www.hindawi.com/olcegi-huhdbo-toad.pdf)

Hemşirelik Uygulamalarında Hümanist Davranma Becerisi Ölçeği (HUHDBÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçeğin maddeleri, telif hakkı kısıtlamaları nedeniyle bu platformda açıkça listelenmemiştir. Maddelerin tam ve orijinal içeriğine ulaşmak için, yukarıda belirtilen referans makaleye başvurulması veya sorumlu yazar Safiye Yanm?? ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Maddeler, uyarılma çabamızın tam metni olan PDF dosyasında mevcuttur.